

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

177

Temeljem članka IV.B.7. a) (IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RASELJENIM OSOBAMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o raseljenim osobama i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkog doma od 6. siječnja 2005. godine i na sjednici Doma naroda od 25. siječnja 2005. godine

Broj 01-78/05

4. ožujka 2005. godine
Sarajevo

Predsjednik
Niko Lozančić, s.r.

ZAKON

O RASELJENIM OSOBAMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

I - TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju: temeljna prava i obveze raseljenih osoba i povratnika, stjecanje i prestanak statusa, njihov povratak u prebivališta iz kojih su raseljeni (u daljnjem tekstu: prebivalište), način vođenja evidencija o tim osobama, osiguranje sredstava za povratak i ostvarenje drugih prava, kao i druga pitanja u svezi s pravima i obvezama tih osoba na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Članak 2.

Pitanja u svezi s raseljenim osobama, povratnicima u Federaciji i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine uređuju se sukladno Zakonu o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim osobama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 23/99, 21/03 i 33/03), ovom Zakonu i propisima kantona.

Članak 3.

Nadležna tijela Federacije, kantona i općina obvezni su, sukladno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, ustavu kantona, ovom Zakonu, drugim propisima i dokumentima, poticati povratak i stvarati političke, ekonomske i društvene uvjete koji doprinose dragovoljnom, sigurnom i održivom povratku raseljenih osoba Bosne i Hercegovine i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine.

II - PRIZNAVANJE I PRESTANAK STATUSA RASELJENE OSOBE I POVRATNIKA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 4.

Raseljena osoba, u smislu ovoga Zakona, državljanin je Bosne i Hercegovine koja je nakon 30. travnja 1991. godine raseljena na teritoriju Federacije usljed sukoba, progona, iz opravdanoga straha od progona ili povreda ljudskih prava na teritoriju Bosne i Hercegovine, a ne postoje uvjeti za siguran i dostojanstven povratak u svoje prebivalište, niti se dragovoljno odlučila na izbor novoga mjesta življenja.

Članak 5.

Povratnik je izbjeglica iz Bosne i Hercegovine ili raseljena osoba koja je nadležnom tijelu izrazila volju za povratkom u ranije prebivalište i koja je u postupku toga povratka, kao i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine i raseljena osoba koja se vratila u svoje ranije prebivalište.

Povratnici to prestaju biti protekom roka od šest mjeseci, računajući od dana kada su se ponovno nastanili u svoje ranije prebivalište - adresa prebivališta.

Povratnikom, u smislu ovoga Zakona, ne smatra se osoba koja se nastanila u drugo mjesto prebivališta unutar Bosne i Hercegovine.

Članak 6.

Izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, u smislu ovoga Zakona, državljanin je Bosne i Hercegovine koji se nalazi izvan Bosne i Hercegovine, a koji je zbog sukoba proganjan sa svoga prebivališta ili je napustio svoje prebivalište u Bosni i Hercegovini i izbjegao u inozemstvo nakon 30. travnja 1991. godine, bojeći se opravdano da će biti progonjen zbog svoje rase, vjere, narodnosti, pripadnosti kojoj socijalnoj skupini ili svojih političkih mišljenja i koji nije u mogućnosti sigurno i dostojanstveno vratiti se na svoje ranije prebivalište niti je dragovoljno odlučio trajno se nastaniti izvan Bosne i Hercegovine.

Status raseljene osobe priznaje se izbjeglici iz Bosne i Hercegovine koja se vratila u Bosnu i Hercegovinu i koja nije u mogućnosti sigurno i dostojanstveno vratiti se u svoje ranije

prebivalište niti je odlučila trajno se nastaniti na drugom mjestu u Bosni i Hercegovini.

Članak 7.

O priznavanju i prestanku statusa raseljene osobe, u smislu ovoga Zakona, kao i priznavanju njegovih prava i obveza, odlučuje nadležno tijelo uprave kantona određeno kantonalnim propisom.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti žalba Federalnom ministarstvu raseljenih osoba i izbjeglica (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) u roku od 15 dana od dana primitka rješenja.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se pokrenuti upravni spor.

O pravima i obvezama raseljene osobe i povratnika, koje su određene propisom kantona, odlučuje nadležno tijelo određeno propisom kantona.

Članak 8.

Status raseljene osobe priznaje se od dana kada je raseljena osoba ili povratnik podnijela zahtjev za priznavanjem toga statusa.

Osobi kojoj je priznat status raseljene osobe izdaje se iskaznica raseljene osobe. Na osobni zahtjev povratnika nadležna služba izdaje uvjerenje o statusu povratnika.

Propis o obrascu iskaznice iz stavka 2. ovoga članka donosi federalni ministar nadležan za poslove raseljenih osoba i izbjeglica (u daljnjem tekstu: ministar).

Članak 9.

Status raseljene osobe neće se priznati osobi koja je pravomoćnom odlukom osuđena za kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava od Međunarodnoga kaznenoga tribunala za bivšu Jugoslaviju ili Suda Bosne i Hercegovine, a takvoj osobi status raseljene osobe ponovo će biti priznat nakon cjelokupnog izdržavanja kazne.

Članak 10.

Status raseljene osobe prestaje:

- 1) dragovoljnim povratkom u ranije prebivalište;
- 2) odbijanjem povratka u ranije prebivalište, iako je dragovoljni povratak u ranije mjesto prebivališta moguć, siguran i dostojanstven, i kada ne postoje uvjerljivi razlozi koji proizilaze iz ranijeg progona ili uvjerljivi humanitarni razlozi;
- 3) kada se raseljena osoba dragovoljno odlučila stalno nastaniti u drugom mjestu na teritoriju Federacije;
- 4) kada je raseljena osoba dragovoljno raspolagala svojom prijeratnom imovinom u ranijem mjestu prebivališta (prodaja, zamjena, izdavanje pod zakup);
- 5) kada raseljena osoba raspolaze svojom imovinom u mjestu boravišta (kupnja ili gradnja kuće, stana);
- 6) kada je raseljena osoba iskoristila pomoć - donaciju za nužnu popravku vlastite kuće, stana u mjestu prebivališta - boravišta;
- 7) u slučaju smrti.

III - PRAVA I OBVEZE RASELJENIH OSOBA I POVRATNIKA

Članak 11.

Osobama kojima je priznat status raseljene osobe i povratnika privremeno se osiguravaju slijedeća prava:

- 1) pomoć u nužnom popravku vlastitih kuća ili stanova;
- 2) pomoć u korištenju kredita ili donacija za otpočinjanje poslova glede stvaranja prihoda za sebe i svoju obitelj;
- 3) privremeni smještaj;
- 4) prijeko potrebna ishrana;
- 5) socijalna prilagodba i psihološka podrška;
- 6) zdravstvena skrb;
- 7) obrazovanje djece i mladeži;
- 8) podmirivanje drugih nužnih životnih potreba.

Povratnik ne gubi pravo na pomoć u održivom povratku i nužnom popravku vlastitog stana ili kuće i nakon prestanka statusa.

Kantoni, sukladno materijalnim mogućnostima, osobama iz stavka 1. ovoga članka mogu utvrditi i druga prava.

Članak 12.

Privremenim smještajem, u smislu članka 11. stavak 1. točka 3. ovoga Zakona, smatra se osiguranje prostora za stanovanje osobe iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona s članovima njezine obitelji, a on se određuje prema broju i dobi ovih osoba.

Privremeni smještaj osigurava se u: prihvatno-tranzitnim centrima, kolektivnim centrima, naseljima koja su izgrađena, rekonstruirana ili prilagođena potrebama smještaja osobe iz stavka 1. ovoga članka, kao i stanovima i kućama obitelji koje prihvate ove osobe i raspoloživim stanovima.

Takav smještaj neće biti dodijeljen ukoliko te osobe imaju na raspolaganju dovoljna sredstva, uključujući primanja, koja su dostatna za potrebe njihova smještaja.

Nadležna tijela kantona-općine utvrdit će najmanji iznos sredstava iz stavka 3. ovoga članka za raspolaganje, koji odgovara iznosu sredstava utvrđenom sukladno Zakonu o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima ("Službene novine Federacije BiH", br. 11/98, 38/98, 12/99, 18/99, 27/99, 43/99, 56/01, 15/02 i 24/03) i Zakonu o prestanku primjene Zakona o privremeno napuštenim nekretninama u svojini građana ("Službene novine Federacije BiH", br. 11/98, 29/98, 27/99, 43/99, 37/01, 56/01, 15/02 i 24/03).

Ukoliko su raseljena osoba i povratnik regulirali smještaj sukladno Zakonu o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima i Zakonu o prestanku primjene Zakona o privremeno napuštenim nekretninama u svojini građana i uz odobrenje nadležnoga tijela, a od njih je zatraženo da napuste smještaj u kojem se trenutno nalaze, imaju pravo na drugi odgovarajući smještaj, sukladno ovome Zakonu, na način i pod uvjetima utvrđenim kantonalnim propisima iz područja stambenih odnosa.

Ova se odredba primjenjuje na osobe iz stavka 1. ovoga članka ako se utvrdi da su korisnici kuće ili stana bez odobrenja nadležnoga tijela, a ne mogu se vratiti u svoje ranije prebivalište, što nadležno tijelo provjerava po službenoj dužnosti.

Članak 13.

Prihvatno-tranzitni centar je zatvoreni prostor koji se sastoji od jedne ili više prostorija funkcionalno povezanih.

U prihvatno-tranzitnom centru moraju se osigurati prostori namijenjeni za: kuhinju s blagovaonicom, pranje rublja, kupanje i sanitarni čvorovi, prostor za dnevni boravak i spavaonice.

Najmanji kapacitet prihvatno-tranzitnog centra je smještaj za 40 osoba, s minimalnom površinom od 5m² po osobi.

Prihvatno-tranzitni centar koristi se za smještaj osoba iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona do osiguranja drugoga smještaja, a najviše 90 dana od dana prihvata.

Članak 14.

Kolektivnim centrom smatra se zatvoreni prostor za različite namjene, koji se koristi u slučaju iznimne potrebe za privremenim smještajem osoba iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona do osiguranja drugoga trajnijeg smještaja.

Prostor koji se koristi kao kolektivni centar mora udovoljavati temeljne uvjete da ima jednu ili više prostorija koje su funkcionalno povezane na način kojim se osigurava odvijanje prijeko potrebnih funkcija: ishrane, spavanja, održavanja čistoće i boravka.

Najmanji kapacitet kolektivnog centra je smještaj za 40 osoba, s minimalnom površinom od 5m² po osobi.

Članak 15.

Naseljem koje je namijenski izgrađeno, rekonstruirano ili prilagođeno za smještaj osoba iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona smatra se veći broj stambenih i drugih objekata izgrađenih ili rekonstruiranih na ograničenom prostoru u kojima se osigurava prostor od minimalno 6-8m² stambene površine po osobi.

U naselju iz stavka 1. ovoga članka moraju se osigurati uvjeti za odvijanje funkcija: ishrane, spavanja, održavanja čistoće i drugi uvjeti u svezi s boravkom tih osoba.

Članak 16.

Raspoloživim stanovima, u smislu ovoga Zakona, smatraju se stanovi kojima se osigurava stambeni prostor minimalne površine 8-10m² koji se mogu koristiti za privremeni smještaj osoba iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona, na način i pod uvjetima utvrde-

nim kantonalnim propisima i propisima iz područja stambenih odnosa.

Članak 17.

Iznimno, a s ciljem osiguranja potrebnih minimalnih uvjeta za smještaj osoba iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije), uz suglasnost vlade kantona, utvrđuje određene objekte na području kantona, koji su od federalnog značenja, za privremeni smještaj ovih osoba.

Članak 18.

Pravo na prijeko potrebnu ishranu, socijalnu prilagodbu i psihološku podršku, zdravstvenu skrb, obrazovanje djece i mladeži te podmirenje drugih nužnih životnih potreba osigurava se osobama iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona sukladno ovome Zakonu, kantonalnim propisima i drugim propisima iz područja socijalne skrbi.

Članak 19.

Opseg prava iz članka 11. toč. od 3. do 8. ovoga Zakona određuje se na temelju činjenice da li je osoba iz čl. 4. i 5. ovoga Zakona uposlena ili ne, da li je korisnik mirovine ili socijalne pomoći, da li je uzdržavana osoba ili ostvaruje prihod po drugoj osnovi.

Ukoliko osoba iz stavka 1. ovoga članka ne ostvaruje prava navedena u stavku 1. ovoga članka, ta će prava ostvarivati sukladno propisima kantona.

Članak 20.

Raseljene osobe i povratnici dužni su prijaviti svaku okolnost koja utječe na opseg ili prestanak prava iz članka 11. ovoga Zakona nadležnome tijelu kantona u roku od 15 dana od dana nastanka te okolnosti.

Okolnosti iz stavka 1. ovoga članka nadležno tijelo provjerava po službenoj dužnosti.

IV - POVRATAK RASELJENIH OSOBA I IZBJEGLICA IZ BOSNE I HERCEGOVINE NA TERITORIJU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 21.

Osobe iz čl. 4., 5. i 6. ovoga Zakona imaju pravo slobodno se vratiti u svoja prebivališta ili u druga mjesta koja su odabrali da se u njima nastane, bez rizika od uznemiravanja, zastrašivanja, progona ili diskriminiranja na temelju spola, nasilja na temelju spola, uznemiravanja i seksualnog uznemiravanja na temelju spola.

Povratnici iz stavka 1. ovoga članka, bez obzira na koji su se način vratili, dužni su se prijaviti nadležnoj općinskoj službi radi evidentiranja.

Radi stvaranja uvjeta za povratak osoba iz stavka 1. ovoga članka, nadležna tijela Federacije, kantona i općine poduzimati će potrebne mjere, poput: osiguranje slobode kretanja, poštivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, povećanje sigurnosti boravka u mjestu povratka, povrat imovine njihovim vlasnicima, popravak i gradnja kuća i stanova, stvaranje uvjeta za održivi povratak i drugih uvjeta koji utječu na siguran i dostojanstven povratak raseljenih osoba i izbjeglica, i dr.

Članak 22.

Radi osiguranja ujednačene i usklađene realizacije ciljeva utvrđenih Aneksom VII. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine, aktivnosti iz članka 21. stavak 3. ovoga Zakona koordiniraju se unutar Komisije za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine.

Status i nadležnost Komisije za izbjeglice i raseljene osobe uređen je Zakonom o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim osobama u Bosni i Hercegovini.

Članak 23.

Radi stvaranja potrebnih uvjeta za povratak osoba iz čl. 4., 5. i 6. ovoga Zakona, nadležna tijela Federacije, u suradnji s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice), donose planove za povratak i repatrijaciju ovih osoba na teritoriju Federacije i na području kantona.

Članak 24.

Vlada Federacije donosi osnove za izradu planova za povratak iz članka 25. ovoga Zakona na prijedlog Federalnog ministarstva.

Članak 25.

Plan iz članka 23. ovoga Zakona za teritorij Federacije donosi Vlada Federacije, a za područje kantona vlada kantona.

Članak 26.

Radi stvaranja uvjeta za povratak raseljenih osoba i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, nadležna tijela Federacije i kantona daju potrebne obavijesti ovim osobama, a posebice o uvjetima za povratak i, u tom smislu, surađuju s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, UNHCR-om i drugim nadležnim međunarodnim organizacijama, ostvaruju međuentitetsku suradnju, međusobnu suradnju, kao i suradnju s drugim tijelima i organizacijama.

Članak 27.

Opći kriteriji za utvrđivanje potencijalnih korisnika prava na pomoć u rekonstrukciji stambenih jedinica su da:

1. je izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, raseljena osoba u Bosni i Hercegovini ili povratnik;
2. je iskazao namjeru za povratkom;
3. je utvrđen status vlasništva ili stanarskoga prava nad stambenom jedinicom koja je predmetom rekonstrukcije;
4. je na dan 30.04.1991. godine imao prebivalište u stambenoj jedinici koja je predmetom rekonstrukcije;
5. se stambena jedinica koja je predmetom rekonstrukcije smatra neuvjetnom za stanovanje, sukladno odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
6. on i članovi njegovog kućanstva od 1991. godine na teritoriju Bosne i Hercegovine nemaju drugu stambenu jedinicu koja se smatra uvjetnom za stanovanje, sukladno odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
7. nije primio pomoć u rekonstrukciji, dostatnu da udovolji odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta.

Federalno ministarstvo će zajedno s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice i vladama Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine usuglasiti, unutar Komisije za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine, posebne kriterije za izbor prioritetnih korisnika i dobivanje pomoći za rekonstrukciju i povratak, kao i posebne standarde i postupke kojima se osigurava poštivanje općih i posebnih kriterija, puna transparentnost postupka i pristup informacijama od strane korisnika.

Federalno ministarstvo će, svojim podzakonskim aktima, osigurati primjenu posebnih kriterija, standarda i postupaka iz prethodnoga stavka.

Članak 28.

Odluka o izboru korisnika, sastavljena sukladno članku 27. ovoga Zakona, zajedno s kriterijima temeljem kojih su izabrani, objavljuje se u dnevnim novinama i putem općinskih oglasnih ploča kako u općinama u kojima boravi raseljena osoba tako i u općinama planiranoga povratka, poštujući zaštitu podataka izabranog korisnika pomoći.

Članak 29.

U roku od 15 dana po podnošenju žalbi sukladnih članku 28. ovoga Zakona Federalno ministarstvo provest će postupak provjere, temeljen na podacima koji su sadržani u žalbama, i objaviti svoje zaključke, sukladno vrijedećim zakonskim propisima.

Nakon provedenog postupka provjere, Federalno ministarstvo o svojim zaključcima u pisanoj formi obavješćuje podnositelje žalbi.

Članak 30.

Federalno ministarstvo zaključuje pojedinačne tripartitne sporazume sa svakim korisnikom, koji sadrže osobne podatke, kao i količinu i vrstu pomoći, a sukladno napatku kojega će donijeti ministar u roku od 15 dana nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Korisnik potpisuje tripartitni sporazum, zajedno s osobom koju je Federalno ministarstvo ovlastilo za potpisivanje sporazuma u ime Federalnoga ministarstva, te ovlaštenim predstavnikom kantona - općine gdje će biti dostavljena pomoć. Svaki potpisnik dobiva primjerak sporazuma, a primjerak istoga se upućuje i Komisiji za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine.

Članak 31.

Federalno ministarstvo, sukladno postupcima određenim Zakonom o obligacionim odnosima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/92, 13/93 i 13/94), sukladno zakonskim pravima koja proizilaze iz ugovora raskida sve ugovore sa dobavljačima koji prekrše vrijedeće tenderske postupke ili koji ne provedu projekte pomoći kako je utvrđeno ugovorom.

Članak 32.

Korisnici imaju pravo podnijeti žalbu Federalnom ministarstvu ukoliko smatraju da dobavljač, s kojim je Federalno ministarstvo sklopilo ugovor za provedbu projekta pomoći, ne ispunjava svoje obveze ili na neodgovarajući način ispunjava svoje obveze predviđene ugovorom.

Ministar utemeljuje povjerenstvo koje će istražiti navode o neizvršenju ili neodgovarajućem izvršenju u provedbi projekta pomoći.

Federalno ministarstvo usvaja pravilnik o radu kojim se regulira rad povjerenstva, uključujući i poslovnik i sastav povjerenstva. Spomenuto povjerenstvo, po pravilu, odražavat će ravnopravnu zastupljenost spolova.

Ministar poduzima odgovarajuće korektivne mjere utemeljene na nalazima povjerenstva.

Članak 33.

Korisnici koji pomoć dobiju temeljem davanja netočnih podataka ili lažnih izvjava, ili ako pomoć preusmjere u nenamijenjene svrhe, Federalnom ministarstvu dat će naknadu u iznosu pogrešno upotrijebljene ili pogrešno dodijeljene pomoći, ili će vratiti svu pomoć koju su dobili putem Federalnog ministarstva.

Članak 34.

Podatke o svim ugovorima, kao i preslike svih ugovora, i potvrde o isporuci vodi Federalno ministarstvo i isti će biti dostupni javnosti sukladno Zakonu o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/01).

Članak 35.

Federalno ministarstvo osigurava transparentnost svakog odobrenog projekta putem svoga knjigovodstva i računovodstva.

Svaki projekt ima jasne proračunske stavke i uključuje sve informacije koje su posebno navedene u napatku ili napatcima kojima se uređuje projekt, a koje izdaje Federalno ministarstvo.

Federalno ministarstvo obvezno je Komisiju za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine obavijestiti o napretku ostvarenom u provedbi projekta svaka tri mjeseca.

Članak 36.

Bliži propis o organiziranju povratka raseljenih osoba i osoba iz članka 5., u smislu ovoga Zakona, o postupku povratka i drugim pitanjima u svezi s povratkom tih osoba donosi ministar u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

V - NADLEŽNOSTI TIJELA U OSTVARIVANJU PRAVA RASELJENIH OSOBA I POVRATNIKA

Članak 37.

U cilju ostvarivanja prava i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona na teritoriju Federacije, Vlada Federacije, Federalno ministarstvo i nadležna tijela kantona, u suobraćanju s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, poduzimaju odgovarajuće mjere, a naročito:

1. Vlada Federacije:

- donosi plan za povratak i repatrijaciju raseljenih osoba i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, najmanje jednom godišnje;

- donosi plan za obnovu, gradnju objekata i naselja za smještaj raseljenih osoba i povratnika koji su od federalnog značenja;
- donosi osnove za izradu planova iz članka 23. ovoga Zakona;
- utvrđuje bilancu potrebnih sredstava kada financijska sredstva kantona nisu dostatna, a sve radi stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona;
- predlaže članove u Komisiju za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine.

2. Ministarstvo:

- izrađuje prijedlog godišnjega plana za povratak i repatrijaciju iz točke 1. ovoga članka;
- priprema osnove za izradu planova iz članka 24. ovoga Zakona;
- prati realizaciju kantonalnih planova za povratak i repatrijaciju;
- potiče i pomaže realiziranju kantonalnih planova za povratak i repatrijaciju;
- planira i provodi plan gradnje objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona;
- priprema bilancu potrebnih sredstava iz točke 1. ovoga članka;
- surađuje s nadležnim tijelima kantona i općina, ostvaruje međuentitetsku suradnju i suradnju s UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama i drugim tijelima i organizacijama;
- vodi središnju evidenciju o raseljenim osobama i osobama iz članka 5. ovoga Zakona na temelju izvješća kantona;
- vodi druge poslove u svezi s ostvarenjem prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona, sukladno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, ovome Zakonu i drugim propisima.

3. Kanton:

- donosi plan za povratak i repatrijaciju na području toga kantona;
- planira i provodi gradnju objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona koji su od kantonalnog značenja;
- priprema i donosi bilancu potrebnih sredstava za područje kantona, radi stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona;
- utvrđuje nositelje aktivnosti i izvore sredstava potrebnih za ostvarenje prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona na području toga kantona;
- organizira smještaj i rad prihvatno-tranzitnih i kolektivnih centara;
- popisuje i vodi osnovnu evidenciju o raseljenim osobama i osobama iz članka 5. ovoga Zakona na svome području i izvješće dostavlja Federalnom ministarstvu;
- surađuje s nadležnim tijelima općina, drugih kantona i nadležnim tijelima Federacije, kao i s UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama, posebno u svezi s unapređenjem planiranoga povratka raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona;
- obavlja i druge poslove u svezi s ostvarenjem prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona, sukladno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, ovome Zakonu, ustavu kantona, propisima kantona i drugim propisima i aktima.

VI - POPIS I EVIDENCIJA RASELJENIH OSOBA I POVRATNIKA

Članak 38.

Nadležno tijelo kantona popisuje i vodi osnovnu evidenciju o raseljenim osobama i osobama iz članka 5. ovoga Zakona na tom području i mjesečno dostavlja izvješće Federalnom ministarstvu.

Središnju evidenciju o raseljenim osobama i osobama iz članka 5. ovoga Zakona za teritorij Federacije vodi Federalno

ministarstvo, na temelju osnovnih evidencija iz stavka 1. ovoga člana.

Blži propis o vođenju središnje i osnovne evidencije iz ovoga članka donosi ministar.

VII - SREDSTVA ZA FINANSIRANJE POTREBA RASELJENIH OSOBA I POV RATNIKA

Članak 39.

Sredstva za financiranje potreba raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona osiguravaju se iz:

- Fonda za povratak koji sufinansira i Vlada Federacije,
- proračuna Federacije,
- proračuna kantona i općina,
- finansijske pomoći zemalja koje su prihvatile izbjeglice iz Bosne i Hercegovine,
- relevantnih međunarodnih organizacija,
- donacija i kredita u ove svrhe koje su osigurale međunarodne finansijske organizacije i domaći subjekti,
- donacija iz privatnoga sektora,
- drugih izvora.

Članak 40.

Sredstva za financiranje koriste se za ostvarenje potreba i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona, sukladno ovom Zakonu i propisima kantona.

VIII - NADZOR NAD PROVEDBOM ZAKONA

Članak 41.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donijetih za njegovu provedbu obavljaju Federalno ministarstvo i kantonalno tijelo, svatko u okviru svoje nadležnosti.

IX - KAZNENE ODREDBE

Članak 42.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u nadležnome tijelu uprave i službenik tijela uprave ako:

1. prizna ili oduzme status raseljene osobe i povratnika, suprotno uvjetima ovoga Zakona (čl. od 4. do 7.);
2. onemogućiti privremeni smještaj raseljenoj osobi i osobi iz članka 5. ovoga Zakona, sukladno članku 11. ovoga Zakona;
3. onemogućiti slobodni i dragovoljni povratak raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona (članak 21.);
4. ne dostavi podatke o popisu i evidencijama raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona;
5. učini ili propusti radnju zbog koje su povrijeđena koja od ostalih prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovoga Zakona koja im pripadaju sukladno ovome Zakonu;
6. daje netočne podatke ili lažne izjave ili ako preusmjeri pomoć u nenamijenjene svrhe iz članka 33. ovoga Zakona.

X - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 43.

Iskaznice i rješenja kojima se dokazuje status raseljene osobe i uvjerenja o priznatom statusu osobe iz članka 5. ovoga Zakona izdane na teritoriju Federacije, vrijedit će dok se drukčije ne utvrdi.

Članak 44.

Kantoni će svoje propise uskladiti s ovim Zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 45.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona na teritoriju Federacije prestaje primjena Zakona o raseljenim osobama-prognanicima i izbjeglicama-povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 19/00, 56/01, 27/02, 18/03 i 42/04).

Članak 46.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Slavko Matić, v.r.	Predsjedatelj Zastupničkoga doma Parlamenta Federacije BiH Muhamed Ibrahimović, v.r.
---	---

На основу члана IV.Б.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА И ПОВРАТНИЦИМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ИЗБЈЕГЛИЦАМА ИЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Проглашава се Закон о расељеним лицима и повратницима у Федерацији Босне и Херцеговине и изbjеглицама из Босне и Херцеговине који је донио Парламент Федерације БиХ на сједници Представничког дома од 6. јануара 2005. године и на сједници Дома народа од 25. јануара 2005. године

Број 01-78/05
4. марта 2005. године
Сарајево

Предсједник
Нико Лозанчић, с.р.

ЗАКОН

О РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА И ПОВРАТНИЦИМА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ИЗБЈЕГЛИЦАМА ИЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се основна права и обавезе расељених лица и повратника, стицање и престанак статуса, њихов повратак у пребивалиште из којих су расељени (у даљем тексту: пребивалиште), начин вођења евиденција о тим лицима, обезбјеђење средстава за повратак и остварење других права, као и друга питања у вези са правима и обавезама ових лица на територији Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерације).

Члан 2.

Питања у вези са расељеним лицима, повратницима у Федерацији и изbjеглицама из Босне и Херцеговине уређују се у складу са Законом о изbjеглицама из Босне и Херцеговине и расељеним лицима у Босни и Херцеговини, ("Службени гласник БиХ", бр. 23/99, 21/03 и 33/03), овим законом и прописима кантона.

Члан 3.

Надлежни органи Федерације, кантона и општина обавезни су да, у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, уставом кантона, овим законом, другим прописима и документима, подстичу повратак и стварају политичке, економске и друштвене услове који доприносе добровољном, сигурном и одрживом повратку расељених лица Босне и Херцеговине и изbjеглица из Босне и Херцеговине.

II - ПРИЗНАВАЊЕ И ПРЕСТАНАК СТАТУСА РАСЕЉЕНОГ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 4.

Расељено лице, у смислу овог закона, је држављанин Босне и Херцеговине који је након 30. априла 1991. године расељен на територији Федерације усљед сукоба, прогона, из оправданог страха од прогона или повреда људских права на територији Босне и Херцеговине, а не постоје услови за сигуран и достојанствен повратак у своје пребивалиште, нити се добровољно одлучило на избор новог мјеста живљења.

Члан 5.

Повратник је изbjеглица из Босне и Херцеговине или расељено лице које је надлежном органу изразило вољу за повратак у раније пребивалиште и које је у процесу тог повратка, као и изbjеглица из

Босне и Херцеговине и расељено лице које се вратило у своје раније пребивалиште.

Повратници то престају бити истеком рока од шест мјесеци, рачунајући од дана када су се поново настанили у своје раније пребивалиште-адреса пребивалишта.

Повратником се не сматра, у смислу овог закона, лице које се настанило у друго мјесто пребивалишта у Босни и Херцеговини.

Члан 6.

Избјеглица из Босне и Херцеговине, у смислу овог закона, је држављанин Босне и Херцеговине који се налази изван Босне и Херцеговине, а који је због сукоба прогнан са свог пребивалишта или је напустио своје пребивалиште у Босни и Херцеговини и избјегао у иностранство, након 30. априла 1991 године бојеви се оправдано, да ће бити прогоњен због своје расе, вјере, националности, припадности некој социјалној групи или својих политичких мишљења и који није у могућности да се сигурно и достојанствено врати на своје раније пребивалиште нити је добровољно одлучио да се трајно настани изван Босне и Херцеговине.

Статус расељеног лица признаје се избјеглици из Босне и Херцеговине која се вратила у Босну и Херцеговину и која није у могућности да се сигурно и достојанствено врати у своје раније пребивалиште нити је одлучила да се трајно настани на другом мјесту у Босни и Херцеговини.

Члан 7.

О признавању и престанку статуса расељеног лица, у смислу овог закона, као и признавању његових права и обавеза, одлучује надлежни орган управе кантона одређен кантоналним прописом.

Против рјешења из става 1. овог члана може се изјавити жалба Федералном министарству расељених лица и избјеглица (у даљем тексту: Федерално министарство), у року од 15 дана од дана пријема рјешења.

Против рјешења из става 2. овог члана, може се покренути управни спор.

О правима и обавезама расељеног лица и повратника, које су одређене прописом кантона, одлучује надлежан орган одређен прописом кантона.

Члан 8.

Статус расељеног лица признаје се од дана када је расељено лице или повратник поднијело захтјев за признавање тог статуса.

Лицу, коме је признат статус расељеног лица, издаје се легитимација расељеног лица. На лични захтјев повратника надлежна служба издаје увјерјење о статусу повратника.

Пропис о обради легитимације из става 2. овог члана доноси федерални министар надлежан за послове расељених лица и избјеглица (у даљем тексту: министар).

Члан 9.

Статус расељеног лица неће се признати лицу које је правоснажном одлуком осуђено за кривично дјело против човјечности и међународног права од Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију или Суда Босне и Херцеговине, а таквој особи статус расељеног лица поново ће бити признат након целокупног издржавања казне.

Члан 10.

Статус расељеног лица престаје:

- 1) добровољним повратком у раније пребивалиште;
- 2) одбијањем повратка у раније пребивалиште иако је добровољни повратак у раније мјесто пребивалишта могућ, безбједан и достојанствен и када не постоје увјерљиви разлози који произилазе из ранијег прогањања или увјерљиви хуманитарни разлози;
- 3) када се расељено лице добровољно одлучило на стално настањење у друго мјесто на територији Федерације;
- 4) када је расељено лице добровољно располагало својом пријератном имовином у ранијем мјесту пребивалишта (продаја, замјена, издавање под закуп);
- 5) када расељено лице располаже својом имовином у мјесту боравишта (куповина или изградња куће, стана);
- 6) када је расељено лице искористило помоћ - донацију за нужну оправку властите куће, стана у мјесту пребивалишта - боравишта;
- 7) у случају смрти.

III - ПРАВА И ОБАВЕЗЕ РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА

Члан 11.

Лицима којима је признат статус расељеног лица и повратника привремено се осигуравају следећа права:

- 1) помоћ у нужној оправци властитих кућа или станова;
- 2) помоћ у коришћењу кредита или донација за отпочињање послова у погледу стварања прихода за себе и своју породицу;
- 3) привремени смјештај;
- 4) неопходна исхрана;
- 5) социјална адаптација и психолошка подршка;
- 6) здравствена заштита;
- 7) образовање дјеце и омладине;
- 8) подмиривање других нужних животних потреба.

Повратник не губи право на помоћ у одрживом повратку и нужној оправци властитог стана или куће и након престанка статуса.

Кантони, у складу са материјалним могућностима, могу лицима из става 1. овог члана утврдити и друга права.

Члан 12.

Привременим смјештајем, у смислу чл. 11. став 1. тачка 3. овог закона, сматра се осигурање простора за становање лица из чл. 4., и 5. овог закона са члановима њихове породице, а он се одређује према броју и узрасту ових лица.

Привремени смјештај осигурава се у: прихватним - транзитним центрима, колективним центрима, насељима која су изграђена, реконструисана или адаптирана за потребе смјештаја лица из става 1. овог члана, као и становима и кућама породица које прихвате ова лица и расположивим становима.

Такав смјештај неће бити додијелен уколико та лица имају на располагању довољно средстава, укључујући примања, која су довољна за потребе њиховог смјештаја.

Надлежни орган кантона - општине ће утврдити најмањи износ средстава, из става 3. овог члана, на располагању који одговара износу средстава утврђеног у складу са Законом о престанку примјене Закона о напуштеним становима (" Службене новине Федерације БиХ " бр. 11/98, 38/98, 12/99, 18/99, 27/99, 43/99, 56/01, 15/02 и 24/03) и Законом о престанку примјене Закона о привремено напуштеним некретнинама у својини грађана (" Службене новине Федерације БиХ " бр. 11/98, 29/98, 27/99, 43/99, 37/01, 56/01, 15/02 и 24/03).

Уколико су расељено лице и повратник регулисали смјештај у складу са Законом о престанку примјене Закона о напуштеним становима и Законом о престанку примјене Закона о привремено напуштеним некретнинама у својини грађана и уз одобрење надлежног органа, а од њих је затражено да напусте смјештај у којем се тренутно налазе, имају право на други одговарајући смјештај у складу са овим законом на начин и под условима утврђеним кантоналним прописима из области стамбених односа.

Ова одредаба се примјењује на лица из става 1. овог члана ако се утврди да су корисници куће или стана без одобрења надлежног органа, а не могу се вратити у своје раније пребивалиште, што надлежни орган провјерава по службеној дужности.

Члан 13.

Прихvatно-транзитни центар је затворени простор који се састоји од једне или више просторија функционално повезаних.

У прихvatно-транзитном центру морају се осигурати простори намињени за: кухињу са трпезаријом, прање веша, купање и санитарне чворове, простор за дневни боравак и спаваоне.

Најмањи капацитет прихvatно-транзитног центра је за смјештај 40 особа, са минималном површином од 5м² по особи.

Прихvatно-транзитни центар користи се за смјештај лица из чл. 4. и 5. овог закона до осигурања другог смјештаја, а највише 90 дана од дана прихвата.

Члан 14.

Колективним центром се сматра затворени простор разних намјена, који се користи у случају изузетне потребе за привремени смјештај лица из чл. 4. и 5. овог закона, до осигурања другог трајнијег смјештаја.

Простор који се користи као колективни центар мора задовољавати основни услов да има једну или више просторија које су функционално повезане на начин којим се осигурава одвијање неопходних функција исхране, спавања, одржавања хигијене и боравак.

Најмањи капацитет колективног центра је смјештај за 40 особа, са минималном површином од 5м² по особи.

Члан 15.

Насељем које је намјенски изграђено, реконструисано или адаптирано у сврху смјештаја лица из чл. 4. и 5. овог закона сматра се већи број стамбених и других објеката изграђених или реконструисаних на ограниченом простору у којима се осигурава простор од минимално 6-8м² стамбене површине по особи.

У насељу из става 1. овог члана морају се осигурати услови за одвијање функција исхране, спавања, одржавања хигијене и других услова у вези са боравком ових лица.

Члан 16.

Расположивим становима, у смислу овог закона, сматрају се станове којима се осигурава стамбени простор минималне површине 8-10м² који се могу користити за привремени смјештај особа из чл. 4. и 5. овог закона, на начин и под увјетима утврђеним кантоналним прописима и прописима из области стамбених односа.

Члан 17.

Изузетно, а у циљу осигуравања потребних минималних услова за смјештај лица из чл. 4. и 5. овог закона, Влада Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Влада Федерације), уз сагласност владе кантона, утврђује одређене објекте на подручју кантона који су од федералног значаја за привремени смјештај ових лица.

Члан 18.

Право на неопходну исхрану, социјалну адаптацију и психолошку подршку, здравствену заштиту, образовање дјецe и омладине и подмирење других нужних животних потреба осигурава се лицима из чл. 4. и 5. овог закона, у складу са овим законом, кантоналним прописима и другим прописима из области социјалне заштите.

Члан 19.

Обим права из чл. 11. тач. 3. до 8. овог закона одређује се на основу тога да ли је лице из чл. 4. и 5. овог закона запослено или не, да ли је корисник пензије, социјалне помоћи, да ли је издржавано лице или остварује приход по другом основу.

Уколико лице из става 1. овог члана не остварује права наведена у ставу 1. овог члана, та права ће остваривати у складу са прописима кантона.

Члан 20.

Расељена лица и повратници дужни су пријавити сваку околност која утиче на обим или престанак права из члана 11. овог закона, надлежном органу кантона, у року од 15 дана од дана настанка те околности.

Околико из става 1. овог члана надлежни орган провјерава по службеној дужности.

IV - ПОВРАТАК РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И ИЗБЈЕГЛИЦА ИЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 21.

Лица из чл. 4., 5. и 6. овог закона имају право да се слободно врате у своја пребивалишта или у друга мјеста која су изабрали да се у њима настане, без ризика узнемиравања, застрашивања, прогона или дискриминације на основу пола, насиља на основу пола, узнемиравања и сексуалног узнемиравања на основу пола.

Повратници из става 1. овог члана, без обзира на који начин су се вратили, дужни су се пријавити надлежној општинској служби ради евидентирања.

Ради стварања услова за повратак лица из става 1. овог члана, надлежни органи Федерације, кантона и општине предузимаће потребне мјере, као што су: слободу кретања, поштивање људских права и основних слобода, повећање безбједности боравка у мјесту повратка, поврат имовине њиховим власницима, поправке и градње кућа и станова, стварање услова за одржив повратак и других услова који утичу на безбједан и достојанствен повратак расељених лица и избјеглица, и др.

Члан 22.

У циљу осигурања једнообразне и усклађене реализације циљева утврђених Анексом VII Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини на цијелој територији Босне и Херцеговине, активности из члана 21. став 3. овог закона координирају се унутар Комисије за избјеглице и расељена лица Босне и Херцеговине.

Статус и надлежност Комисије за избјеглице и расељена лица уређен је Законом о избјеглицама из Босне и Херцеговине и расељеним лицима у Босни и Херцеговини.

Члан 23.

У циљу стварања потребних услова за повратак лица из чл. 4, 5. и 6. овог закона, надлежни органи Федерације у сарадњи са Министарством за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство за људска права и избјеглице) доносе планове повратка и репатријације ових лица за територију Федерације и подручје кантона.

Члан 24.

Влада Федерације доноси основе за израду планова повратка из члана 25. овог закона на приједлог Федералног министарства.

Члан 25.

План из члана 23. овог закона за територију Федерације доноси Влада Федерације, а за подручје кантона влада кантона.

Члан 26.

У циљу стварања услова за повратак расељених лица и избјеглица из Босне и Херцеговине, надлежни органи Федерације и кантона дају потребне информације овим лицима, а посебно о условима за повратак и у том смислу сарађују са Министарством за људска права и избјеглице, УНХЦР-ом и другим надлежним међународним организацијама, остварују међуентитетску сарадњу, међусобну сарадњу, као и сарадњу са другим органима и организацијама.

Члан 27.

Општи критеријуми за утврђивање потенцијалних корисника права помоћи у реконструкцији стамбених јединица су:

1. да је избјеглица из Босне и Херцеговине, расељено лице у Босни и Херцеговини, или повратник;
2. да је исказао намјеру за повратком;
3. да је утврђен статус власништва или станарско право над стамбеном јединицом која је предмет реконструкције;
4. да је на дан 30.04.1991. године имао пребивалиште у стамбеној јединици која је предмет реконструкције;
5. да се стамбена јединица која је предмет реконструкције сматра безусловном за становање, у складу с одговарајућим стандардима о минимуму стамбених услова;
6. да он и чланови његовог домаћинства од 1991. године немају на територији Босне и Херцеговине другу стамбену јединицу која се сматра условном за становање, у складу са одговарајућим стандардима о минимуму стамбених услова;
7. да није примио помоћ у реконструкцији, довољну да задовољи одговарајуће стандарде о минимуму стамбених услова.

Федерално министарство ће са Министарством за људска права и избјеглице и Владама Републике Српске и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине заједнички усагласити, унутар Комисије за избјеглице и расељена лица Босне и Херцеговине, посебне критеријуме за избор приоритетних корисника и добијање помоћи за реконструкцију и повратак, као и посебне стандарде и процедуре којима се осигурава поштивање општих и посебних критеријума, пуна транспарентност процеса и приступ информацијама од стране корисника.

Федерално министарство ће, својим подзаконским актима, обезбиједити примјену посебних критеријума, стандарда и процедура из претходног става.

Члан 28.

Одлука о одабору корисника, састављена у складу са чланом 27. овог закона, заједно са критеријумима на основу којих су изабрани, објављује се у дневним новинама и путем општинских огласних плоча, како у општинама гдје борави расељено лице тако и општинама планираног повратка, поштујући заштиту података одабраног корисника помоћи.

Члан 29.

У року од 15 дана по подношењу жалби у складу са чланом 28. овог закона, Федерално министарство ће спровести поступак провјере заснован на подацима који су садржани у жалбама и објавити своје закључке, у складу са важећим законским прописима.

Након спроведеног поступка провјере, Федерално министарство о својим закључцима у писменој форми обавјештава подносиоце жалби.

Члан 30.

Федерално министарство закључује појединачне трипартитне споразуме, са сваким корисником, који садржи личне податке, као и количину и врсту помоћи, а у складу са упутством које ће донијети министар у року од 15 дана након ступања на снагу овог закона.

Корисник потписује трипартитни споразум, заједно са лицем које је Федерално министарство овластило за потписивање споразума у име Федералног министарства, те овлашћеним представником кантона - општине гдје ће бити достављена помоћ. Сваки потписник добија примјерак споразума, а примјерак истог се упућује и Комисији за избјеглице и расељена лица Босне и Херцеговине.

Члан 31.

Федерално министарство, у складу са поступцима одређеним Законом о облигационим односима Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/92, 13/93 и 13/94) у складу са законским правима која произилазе из уговора, раскида све уговоре са добављачима који прекрше важеће тендерске процедуре, или који не спроведу пројекте помоћи како је то утврђено уговором.

Члан 32.

Корисници имају право да поднесу жалбу Федералном министарству, уколико сматрају да добављач, са којим је Федерално министарство склопило уговор за спровођење пројекта, помоћи не испуњава своје обавезе или на неадекватан начин испуњава своје обавезе предвиђене уговором.

Министар формира Комисију која ће испитати наводе о неизвршавању или неодговарајућем извршавању у спровођењу пројекта помоћи.

Федерално министарство усваја Правилник о раду којим се регулише рад Комисије, укључујући и пословник и састав Комисије. Поменута Комисија ће у правилу одражавати равноправну заступљеност полова.

Министар предузима одговарајуће корективне мјере засноване на налазима Комисије.

Члан 33.

Корисници који добију помоћ на основу нетачних података или лажних изјава, или у случају ако преузмјере помоћ у ненамијењене сврхе, Федералном министарству ће дати надокнаду у износу погрешно употребљене или погрешно додијелене помоћи, или враћају сву помоћ коју су добили путем Федералног министарства.

Члан 34.

Податке о свим уговорима, као и копије свих уговора и потврде о испоруци води Федерално министарство и исти ће бити доступни јавности у складу са Законом о слободи приступа информацијама у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 32/01).

Члан 35.

Федерално министарство осигурава транспарентност сваког одобреног пројекта путем свог књиговодства и рачуноводства.

Сваки пројекат има јасне бюджетске ставке и укључује све информације које су посебно наведене у упутству или упутствима којима се уређује пројекат, а које издаје Федерално министарство.

Федерално министарство је обавезно да Комисију за избјеглице и расељена лица Босне и Херцеговине обавијести о напретку оствареном у спровођењу пројекта свака три мјесеца.

Члан 36.

Ближи пропис о организацији повратка расељених лица и лица из члана 5., у смислу овог закона, поступку повратка и другим питањима у вези са повратком ових лица доноси министар, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

V - НАДЛЕЖНОСТИ ОРГАНА У ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА

Члан 37.

У циљу остваривања права и стварања услова за повратак расељених лица и лица из члана 5. овог закона на територији Федерације, Влада Федерације, Федерално министарство и надлежни органи кантона, у координацији са Министарством за људска права и избјеглице, предузимају одговарајуће мјере, а нарочито:

1. Влада Федерације :

- доноси план повратка и репатријације расељених лица и избјеглица из Босне и Херцеговине, најмање једанпут годишње;
- доноси план обнове, изградње објеката и насеља за смјештај расељених лица и повратника који су од федералног значаја;
- доноси основе за израду планова из члана 23. овог закона;
- утврђује биланс потребних средстава када нису довољна финансијска средства кантона, а све у циљу стварања услова за повратак и остваривање права расељених лица и лица из члана 5. овог закона;
- предлаже чланове у Комисију за избјеглице и расељена лица Босне и Херцеговине.

2. Министарство:

- израђује приједлог годишњег плана повратка и репатријације из тачке 1. овог члана;
- припрема основе за израду планова из члана 24. овог закона;
- прати реализацију кантоналних планова повратка и репатријације;
- подстиче и помаже у реализацији кантоналних планова повратка и репатријације;
- планира и спроводи план изградње објеката, реконструкцију и обнову насеља за смјештај расељених лица и лица из члана 5. овог закона;
- припрема биланс потребних средстава из тачке 1. овог члана;
- сарађује са надлежним органима кантона и општина, остварује међунитетску сарадњу и сарадњу са УНХЦР-ом, другим међународним организацијама и другим органима и организацијама;
- води централну евиденцију о расељеним лицима и лицима из члана 5. овог закона на основу извјештаја кантона;
- води друге послове у вези са остваривањем права расељених лица и лица из члана 5. овог закона, у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, овим законом и другим прописима.

3. Кантон:

- доноси план повратка и репатријације за подручје кантона;
- планира и спроводи изградњу објеката, реконструкцију и обнову насеља за смјештај расељених лица и лица из члана 5. овог закона који су од кантоналног значаја;
- припрема и доноси биланс потребних средстава за подручје кантона, ради стварања услова за повратак и остваривање права расељених лица и лица из члана 5. овог закона;
- утврђује носиоце активности и изворе средстава, потребних за остваривање права расељених лица и лица из члана 5. овог закона, за подручје кантона;
- организује смјештај и рад прихватно - транзитних и колективних центара;
- врши попис и води основну евиденцију о расељеним лицима и лицима из члана 5. овог закона на свом подручју и доставља извјештај Федералном министарству;
- сарађује са надлежним органима општина, других кантона и надлежним органима Федерације, као и са УНХЦР-ом, другим међународним организацијама, посебно у вези са унапређењем планираног повратка расељених лица и лица из члана 5. овог закона;
- врши и друге послове у вези са остварењем права расељених лица и лица из члана 5. овог закона, у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, овим законом, уставом кантона, прописима кантона и другим прописима и актима.

VI - ПОПИС И ЕВИДЕНЦИЈА РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА

Члан 38.

Надлежни орган кантона врши попис и води основну евиденцију о расељеним лицима и лицима из члана 5. овог закона на

том подручју и мјесечно доставља извјештај Федералном министарству.

Централну евиденцију о расељеним лицима и лицима из члана 5. овог закона за територију Федерације води Федерално министарство на основу основних евиденција из става 1. овог члана.

Ближи пропис о вођењу централне и основне евиденције из овог члана доноси министар.

VII- СРЕДСТВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ПОТРЕБА РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА

Члан 39.

Средства за финансирање потреба расељених лица и лица из члана 5. овог закона осигуравају се из:

- Фонда за повратак који суфинансира и Влада Федерације;
- бюджета Федерације;
- бюджета кантона и општина;
- финансијске помоћи земаља које су прихватиле избјеглице из Босне и Херцеговине;
- релевантних међународних организација;
- донација и кредита за ове сврхе, које су обезбједиле међународне финансијске организације, домаћи субјекти;
- донација из приватног сектора;
- других извора.

Члан 40.

Средства за финансирање користе се за остваривање потреба и стварања услова за повратак расељених лица и лица из члана 5. овог закона, у складу са овим законом и прописима кантона.

VIII - КОНТРОЛА НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАКОНА

Члан 41.

Контролу над спровођењем овог закона и прописа донесених за његово спровођење врше Федерално министарство и кантонални орган, свако у оквиру своје надлежности.

IX - КАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 42.

Новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 2.000,00 КМ казниће се за прекршај одговорно лице у надлежном органу управе и радник органа управе ако:

1. призна или одузме статус расељеног лица и повратника супротно условима овог закона (чл. од 4. до 7.);
2. онемогући привремени смјештај расељеном лицу и лицу из члана 5. овог закона у складу са чланом 11. овог закона;
3. онемогућава слободан и добровољан повратак расељених лица и лица из члана 5. овог закона (члан 21.);
4. не достави податке о попису и евиденцијама расељених лица и лица из члана 5. овог закона;
5. учини или пропусти радњу због које су повријеђена нека од осталих права расељених лица и лица из члана 5. овог закона која им припадају у складу са овим законом;
6. даје нетачне податке или лажне изјаве или у случају ако преусмјери помоћ у немемњене сврхе из члана 33. овог закона.

X - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 43.

Легитимације и рјешења којима се доказује статус расељеног лица и увјерења о признатом статусу лица из члана 5. овог закона издате на територији Федерације, важиће док се не утврди другачије.

Члан 44.

Кантони ће ускладити своје прописе са овим законом у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 45.

Даном ступања на снагу овог закона, на територији Федерације престаје примјена Закона о расељеним лицима - прогнаницима и избјеглицима - повратницима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 19/00, 56/01, 27/02, 18/03 и 42/04).

Члан 46.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Председавајући
Дома народа
Парламента Федерације БиХ
Славко Магић, с.р.

Председавајући
Представничког дома
Парламента Федерације БиХ
Мухамед Ибрахимовић, с.р.

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RASELJENIM LICIMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o raseljenim licima i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 6. januara 2005. godine i na sjednici Doma naroda od 25. januara 2005. godine

Broj 01-78/05
4. marta 2005. godine
Sarajevo

Predsjednik
Niko Lozančić, s.r.

ZAKON

O RASELJENIM LICIMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

I - OSNOVNE ODREDBE

Члан 1.

Ovim zakonom ureduju se: osnovna prava i obaveze raseljenih lica i povratnika, sticanje i prestanak statusa, njihov povратак u prebivalište iz kojih su raseljeni (u daljnjem tekstu: prebivalište), način vođenja evidencija o tim licima, osiguravanje sredstava za povратак i ostvarenje drugih prava, kao i druga pitanja u vezi sa pravima i obavezama ovih lica na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Члан 2.

Pitanja u vezi sa raseljenim licima, povratnicima u Federaciji i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine ureduju se u skladu sa Zakonom o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim licima u Bosni i Hercegovini ("Службени гласник БиХ", бр. 23/99, 21/03 i 33/03), овим Законом и прописима кантона.

Члан 3.

Nadležni organi Federacije, kantona i općina obavezni su da, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ustavom kantona, овим zakonom, другим прописима i документима, podstiču повратак i stvaraju političke, ekonomske i društvene uvjete koji doprinose dobrovoljnom, sigurnom i održivom повратаку raseljenih lica Bosne i Hercegovine i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine.

II - PRIZNAVANJE I PRESTANAK STATUSA RASELJENOG LICA I POVRATNIKA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Члан 4.

Raseljeno lice, u smislu овог Zakona, jeste državljanin Bosne i Hercegovine koji je nakon 30. aprila 1991. godine raseljen na teritoriji Federacije usljed sukoba, progona, iz opravdanog straha od progona ili povreda ljudskih prava na teritoriji Bosne i Hercegovine, a ne postoje uvjeti za siguran i dostojanstven повратак u svoje prebivalište, niti se dobrovoljno odlučilo na izbor novog mjesta življenja.

Član 5.

Povratnik je izbjeglica iz Bosne i Hercegovine ili raseljeno lice koje je nadležnom organu izrazilo volju za povratak u ranije prebivalište i koje je u procesu tog povratka, kao i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine i raseljeno lice koje se vratilo u svoje ranije prebivalište.

Povratnici to prestaju biti istekom roka od šest mjeseci, računajući od dana kada su se ponovo nastanili u svoje ranije prebivalište - adresa prebivališta.

Povratnikom, u smislu ovog Zakona, ne smatra se lice koje se nastanilo u drugo mjesto prebivališta unutar Bosne i Hercegovine.

Član 6.

Izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, u smislu ovog zakona, jeste državljanin Bosne i Hercegovine koji se nalazi izvan Bosne i Hercegovine, a koji je zbog sukoba proganjan sa svog prebivališta ili je napustio svoje prebivalište u Bosni i Hercegovini i izbjegao u inozemstvo nakon 30. aprila 1991. godine, bojeći se opravdano da će biti proganjen zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti nekoj socijalnoj grupi ili svojih političkih mišljenja i koji nije u mogućnosti da se sigurno i dostojanstveno vrati na svoje ranije prebivalište, niti je dobrovoljno odlučio da se trajno nastani izvan Bosne i Hercegovine.

Status raseljenog lica priznaje se izbjeglici iz Bosne i Hercegovine koja se vratila u Bosnu i Hercegovinu i koja nije u mogućnosti da se sigurno i dostojanstveno vrati u svoje ranije prebivalište, niti je odlučila da se trajno nastani na drugom mjestu u Bosni i Hercegovini.

Član 7.

O priznavanju i prestanku statusa raseljenog lica, u smislu ovog Zakona, kao i priznavanju njegovih prava i obaveza, odlučuje nadležni organ uprave kantona određen kantonalnim propisom.

Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu raseljenih lica i izbjeglica (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

O pravima i obavezama raseljenog lica i povratnika, koje su određene propisom kantona, odlučuje nadležan organ određen propisom kantona.

Član 8.

Status raseljenog lica priznaje se od dana kada je raseljeno lice ili povratnik podnio zahtjev za priznavanje tog statusa.

Licu kojem je priznat status raseljenog lica izdaje se legitimacija raseljenog lica. Na lični zahtjev povratnika nadležna služba izdaje uvjerenje o statusu povratnika.

Propis o obrascu legitimacije iz stava 2. ovog člana donosi federalni ministar nadležan za poslove raseljenih lica i izbjeglica (u daljnjem tekstu: ministar).

Član 9.

Status raseljenog lica neće se priznati licu koje je pravomoćnom odlukom osuđeno za krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava od Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu Jugoslaviju ili Suda Bosne i Hercegovine, a takvom licu status raseljenog lica ponovo će biti priznat nakon cjelokupnog izdržavanja kazne.

Član 10.

Status raseljenog lica prestaje:

- 1) dobrovoljnim povratkom u ranije prebivalište;
- 2) odbijanjem povratka u ranije prebivalište, iako je dobrovoljni povratak u ranije mjesto prebivališta moguć, siguran i dostojanstven i kada ne postoje uvjerljivi razlozi koji proizilaze iz ranijeg proganjanja ili uvjerljivi humanitarni razlozi;
- 3) kada se raseljeno lice dobrovoljno odlučilo stalno nastaniti u drugom mjestu na teritoriji Federacije;
- 4) kada je raseljeno lice dobrovoljno raspolagalo svojom prijeratnom imovinom u ranijem mjestu prebivališta (prodaja, zamjena, izdavanje pod zakup);

- 5) kada raseljeno lice raspoláže svojom imovinom u mjestu boravišta (kupovina ili izgradnja kuće, stana);
- 6) kada je raseljeno lice iskoristilo pomoć - donaciju za nužnu opravku vlastite kuće, stana u mjestu prebivališta - boravišta;
- 7) u slučaju smrti.

III - PRAVA I OBAVEZE RASELJENIH LICA I POV RATNIKA

Član 11.

Licima kojima je priznat status raseljenog lica i povratnika privremeno se osiguravaju sljedeća prava:

- 1) pomoć u nužnoj opravi vlastitih kuća ili stanova;
- 2) pomoć u korištenju kredita ili donacija za otpočinjanje poslova u pogledu stvaranja prihoda za sebe i svoju porodicu;
- 3) privremeni smještaj;
- 4) neophodna ishrana;
- 5) socijalna adaptacija i psihološka podrška;
- 6) zdravstvena zaštita;
- 7) obrazovanje djece i omladine;
- 8) podmirivanje drugih nužnih životnih potreba.

Povratnik ne gubi pravo na pomoć u održivom povratku i nužnoj opravi vlastitog stana ili kuće i nakon prestanka statusa.

Kantoni, u skladu sa materijalnim mogućnostima, licima iz stava 1. ovog člana mogu utvrditi i druga prava.

Član 12.

Privremenim smještajem, u smislu čl. 11. stav 1. tačka 3. ovog zakona, smatra se osiguranje prostora za stanovanje lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona sa članovima njihove porodice, a on se određuje prema broju i dobi ovih lica.

Privremeni smještaj osigurava se u: prihvatno-tranzitnim centrima, kolektivnim centrima, naseljima koja su izgrađena, rekonstruisana ili adaptirana za potrebe smještaja lica iz stava 1. ovog člana, kao i stanovima i kućama porodica koje prihvate ova lica i raspoloživim stanovima.

Takav smještaj neće biti dodijeljen ukoliko ta lica imaju na raspolaganju dovoljno sredstava, uključujući primanja koja su dovoljna za potrebe njihovog smještaja.

Nadležni organ kantona - općine utvrdit će najmanji iznos sredstava iz stava 3. ovog člana za raspolaganje, koji odgovara iznosu sredstava utvrđenom u skladu sa Zakonom o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima ("Službene novine Federacije BiH", br. 11/98, 38/98, 12/99, 18/99, 27/99, 43/99, 56/01, 15/02 i 24/03) i Zakonom o prestanku primjene Zakona o privremeno napuštenim nekretninama u svojini građana ("Službene novine Federacije BiH", br. 11/98, 29/98, 27/99, 43/99, 37/01, 56/01, 15/02 i 24/03).

Ukoliko su raseljeno lice i povratnik regulirali smještaj u skladu sa Zakonom o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima i Zakonom o prestanku primjene Zakona o privremeno napuštenim nekretninama u svojini građana i uz odobrenje nadležnog organa, a od njih je zatraženo da napuste smještaj u kojem se trenutno nalaze, imaju pravo na drugi odgovarajući smještaj u skladu sa ovim zakonom na način i pod uvjetima utvrđenim kantonalnim propisima iz oblasti stambenih odnosa.

Ova odredba primjenjuje se na lica iz stava 1. ovog člana ako se utvrdi da su korisnici kuće ili stana bez odobrenja nadležnog organa, a ne mogu se vratiti u svoje ranije prebivalište, što nadležni organ provjerava po službenoj dužnosti.

Član 13.

Prihvatno-tranzitni centar je zatvoreni prostor koji se sastoji od jedne ili više prostorija funkcionalno povezanih.

U prihvatno-tranzitnom centru moraju se osigurati prostori namijenjeni za: kuhinju sa trpezarijom, pranje veša, kupanje i sanitarne čvorove, prostor za dnevni boravak i spavaću.

Najmanji kapacitet prihvatno-tranzitnog centra je za smještaj 40 osoba, sa minimalnom površinom od 5m² po osobi.

Prihvatno-tranzitni centar koristi se za smještaj lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona do osiguranja drugog smještaja, a najviše 90 dana od dana prijehva.

Član 14.

Kolektivnim centrom smatra se zatvoreni prostor raznih namjena, koji se koristi u slučaju izuzetne potrebe za privremeni smještaj lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona do osiguranja drugog trajnijeg smještaja.

Prostor koji se koristi kao kolektivni centar mora zadovoljavati osnovni uvjet da ima jednu ili više prostorija koje su funkcionalno povezane na način kojim se osigurava odvijanje neophodnih funkcija ishrane, spavanja, održavanja higijene i boravka.

Najmanji kapacitet kolektivnog centra je smještaj za 40 osoba, sa minimalnom površinom od 5m² po osobi.

Član 15.

Naseljem koje je namjenski izgrađeno, rekonstruisano ili adaptirano u svrhu smještaja lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona smatra se veći broj stambenih i drugih objekata izgrađenih ili rekonstruisanih na ograničenom prostoru u kojima se osigurava prostor od minimalno 6-8m² stambene površine po osobi.

U naselju iz stava 1. ovog člana moraju se osigurati uvjeti za odvijanje funkcija ishrane, spavanja, održavanja higijene i drugih uvjeta u vezi sa boravkom ovih lica.

Član 16.

Raspoloživim stanovima, u smislu ovog Zakona, smatraju se stanovi kojima se osigurava stambeni prostor minimalne površine 8-10m² koji se mogu koristiti za privremeni smještaj lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona, na način i pod uvjetima utvrđenim kantonalnim propisima i propisima iz oblasti stambenih odnosa.

Član 17.

Izuzetno, a u cilju osiguravanja potrebnih minimalnih uvjeta za smještaj lica iz čl. 4. i 5. ovog zakona, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije), uz saglasnost vlade kantona, utvrđuje određene objekte na području kantona koji su od federalnog značaja za privremeni smještaj ovih lica.

Član 18.

Pravo na neophodnu ishranu, socijalnu adaptaciju i psihološku podršku, zdravstvenu zaštitu, obrazovanje djece i omladine i podmićenje drugih nužnih životnih potreba osigurava se licima iz čl. 4. i 5. ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom, kantonalnim propisima i drugim propisima iz oblasti socijalne zaštite.

Član 19.

Obim prava iz čl. 11. tač. od 3. do 8. ovog zakona određuje se na osnovu činjenice da li je lice iz čl. 4. i 5. ovog zakona zaposleno ili ne, da li je korisnik penzije ili socijalne pomoći, da li je izdržavano lice ili ostvaruje prihod po drugom osnovu.

Ukoliko lice iz stava 1. ovog člana ne ostvaruje prava navedena u stavu 1. ovog člana, ta prava ostvarivat će u skladu sa propisima kantona.

Član 20.

Raseljena lica i povratnici dužni su prijaviti svaku okolnost koja utiče na obim ili prestanak prava iz člana 11. ovog zakona nadležnom organu kantona u roku od 15 dana od dana nastanka te okolnosti.

Okolnosti iz stava 1. ovog člana nadležni organ provjerava po službenoj dužnosti.

IV - POVRATAK RASELJENIH LICA I IZBJEGLICA IZ BOSNE I HERCEGOVINE NA TERITORIJU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 21.

Lica iz čl. 4., 5. i 6. ovog zakona imaju pravo da se slobodno vrate u svoja prebivališta ili u druga mjesta koja su izabrali da se u njima nastane, bez rizika od uznemiravanja, zastrašivanja, progona ili diskriminacije na osnovu spola, nasilja na osnovu spola, uznemiravanja i seksualnog uznemiravanja na osnovu spola.

Povratnici iz stava 1. ovog člana, bez obzira na koji način su se vratili, dužni su se prijaviti nadležnoj općinskoj službi radi evidentiranja.

Radi stvaranja uvjeta za povratak lica iz stava 1. ovog člana, nadležni organi Federacije, kantona i općine preduzimat će

potrebne mjere kao što su: osiguranje slobode kretanja, poštivanja ljudskih prava i osnovnih sloboda, povećanje sigurnosti boravka u mjestu povratka, povrat imovine njihovim vlasnicima, popravak i gradnja kuća i stanova, stvaranje uvjeta za održiv povratak i drugih uvjeta koji utiču na siguran i dostojanstven povratak raseljenih lica i izbjeglica i dr.

Član 22.

U cilju osiguranja jednoobrazne i usklađene realizacije ciljeva utvrđenih Aneksom VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, aktivnosti iz člana 21. stav 3. ovog zakona koordiniraju se unutar Komisije za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine.

Status i nadležnost Komisije za izbjeglice i raseljena lica uređen je Zakonom o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim licima u Bosni i Hercegovini.

Član 23.

U cilju stvaranja potrebnih uvjeta za povratak lica iz čl. 4., 5. i 6. ovog zakona, nadležni organi Federacije, u saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice), donose planove povratka i repatrijacije ovih lica za teritorij Federacije i područje kantona.

Član 24.

Vlada Federacije donosi osnove za izradu planova povratka iz člana 25. ovog zakona na prijedlog Federalnog ministarstva.

Član 25.

Plan iz člana 23. ovog zakona za teritoriju Federacije donosi Vlada Federacije, a za područje kantona vlada kantona.

Član 26.

U cilju stvaranja uvjeta za povratak raseljenih lica i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, nadležni organi Federacije i kantona daju potrebne informacije ovim licima, a posebno o uvjetima za povratak i u tom smislu saraduju sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, UNHCR-om i drugim nadležnim međunarodnim organizacijama, ostvaruju međuentitetsku saradnju, međusobnu saradnju, kao i saradnju sa drugim organima i organizacijama.

Član 27.

Opći kriteriji za utvrđivanje potencijalnih korisnika prava pomoći u rekonstrukciji stambenih jedinica su:

1. da je izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, raseljeno lice u Bosni i Hercegovini, ili povratnik;
2. da je iskazao namjeru za povratkom;
3. da je utvrđen status vlasništva ili stanarsko pravo nad stambenom jedinicom koja je predmet rekonstrukcije;
4. da je na dan 30.04.1991. godine imao prebivalište u stambenoj jedinici koja je predmet rekonstrukcije;
5. da se stambena jedinica koja je predmet rekonstrukcije smatra neuvjetnom za stanovanje, u skladu sa odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
6. da on i članovi njegovog domaćinstva od 1991. godine nemaju na teritoriji Bosne i Hercegovine drugu stambenu jedinicu koja se smatra uvjetnom za stanovanje, u skladu sa odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
7. da nije primio pomoć u rekonstrukciji dovoljnu da zadovolji odgovarajuće standarde o minimumu stambenih uvjeta.

Federalno ministarstvo će zajedno sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice i vladama Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine usaglasiti, unutar Komisije za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine, posebne kriterije za odabir prioritetnih korisnika i dobivanje pomoći za rekonstrukciju i povratak, kao i posebne standarde i postupke kojima se osigurava poštivanje općih i posebnih kriterija, puna transparentnost procesa i pristup informacijama od korisnika.

Federalno ministarstvo će svojim podzakonskim aktima osigurati primjenu posebnih kriterija, standarda i procedura iz prethodnog stava.

Član 28.

Odluka o odabiru korisnika, sastavljena u skladu sa članom 27. ovog zakona, zajedno sa kriterijima na osnovu kojih su izabrani, objavljuje se u dnevnim novinama i putem općinskih oglasnih ploča, kako u općinama u kojima boravi raseljeno lice tako i općinama planiranog povratka, poštujući zaštitu podataka odabranog korisnika pomoći.

Član 29.

U roku od 15 dana po podnošenju žalbi u skladu sa članom 28. ovog zakona, Federalno ministarstvo provest će postupak provjere zasnovan na podacima koji su sadržani u žalbama i objaviti svoje zaključke u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Nakon provedenog postupka provjere, Federalno ministarstvo o svojim zaključcima u pisanoj formi obavještava podnosioca žalbi.

Član 30.

Federalno ministarstvo zaključuje pojedinačne tripartitne sporazume sa svakim korisnikom koji sadrže lične podatke, kao i količinu i vrstu pomoći, a u skladu sa uputstvom koje će donijeti ministar u roku od 15 dana nakon stupanja na snagu ovog Zakona.

Korisnik potpisuje tripartitni sporazum zajedno sa licem koje je Federalno ministarstvo ovlastilo za potpisivanje sporazuma u ime Federalnog ministarstva, te ovlaštenim predstavnikom kantona - općine gdje će biti dostavljena pomoć. Svaki potpisnik dobija primjerak sporazuma a isti primjerak upućuje se i Komisiji za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine.

Član 31.

Federalno ministarstvo, u skladu sa postupcima određenim Zakonom o obligacionim odnosima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/92, 13/93 i 13/94), u skladu sa zakonskim pravima koja proističu iz ugovora, raskida sve ugovore sa dobavljačima koji prekrše važeće tenderske procedure, ili koji ne provedu projekte pomoći kako je to utvrđeno ugovorom.

Član 32.

Korisnici imaju pravo da podnesu žalbu Federalnom ministarstvu ukoliko smatraju da dobavljač, sa kojim je Federalno ministarstvo sklopilo ugovor za provedbu projekta pomoći, ne ispunjava svoje obaveze ili na neadekvatan način ispunjava svoje obaveze predviđene ugovorom.

Ministar formira komisiju koja će ispitati navode o neizvršavanju ili neodgovarajućem izvršavanju u provedbi projekata pomoći.

Federalno ministarstvo usvaja pravilnik o radu kojim se regulira rad komisije, uključujući i poslovnik i sastav komisije. Spomenuta komisija, po pravilu, odražavat će ravnopravnu zastupljenost spolova.

Ministar poduzima odgovarajuće korektivne mjere zasnovane na nalazima Komisije.

Član 33.

Korisnici koji dobiju pomoć na osnovu netačnih podataka ili lažnih izjava, ili ako pomoć preusmjere u nenamijenjene svrhe, Federalnom ministarstvu dat će nadoknadu u iznosu pogrešno upotrijebljene ili pogrešno dodijeljene pomoći, ili će vratiti svu pomoć koju su dobili putem Federalnog ministarstva.

Član 34.

Podatke o svim ugovorima, kao i kopije svih ugovora i potvrde o isporuci vodi Federalno ministarstvo i isti će biti dostupni javnosti u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/01).

Član 35.

Federalno ministarstvo osigurava transparentnost svakog odobrenog projekta putem svog knjigovodstva i računovodstva.

Svaki projekt ima jasne budžetske stavke i uključuje sve informacije koje su posebno navedene u uputstvu ili uputstvima kojima se uređuje projekt, a koje izdaje Federalno ministarstvo.

Federalno ministarstvo obavezno je da Komisiju za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine obavijesti o napretku ostvarenom u provedbi projekata svaka tri mjeseca.

Član 36.

Bliži propis o organizaciji povratka raseljenih lica i lica iz člana 5. u smislu ovog zakona, o postupku povratka i drugim pitanjima u vezi sa povratkom ovih lica donosi ministar u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

V - NADLEŽNOSTI ORGANA U OSTVARIVANJU PRAVA RASELJENIH LICA I POVRATNIKA**Član 37.**

U cilju ostvarivanja prava i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona na teritoriji Federacije, Vlada Federacije, Federalno ministarstvo i nadležni organi kantona, u koordinaciji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, poduzimaju odgovarajuće mjere, a naročito:

1. Vlada Federacije:

- donosi plan povratka i repatrijacije raseljenih lica i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, najmanje jedanput godišnje;
- donosi plan za obnovu, izgradnju objekata i naselja za smještaj raseljenih lica i povratnika koji su od federalnog značaja;
- donosi osnove za izradu planova iz člana 23. ovog zakona;
- utvrđuje bilans potrebnih sredstava kada finansijska sredstva kantona nisu dovoljna, a sve u cilju stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
- predlaže članove u Komisiju za izbjeglice i raseljena lica Bosne i Hercegovine.

2. Ministarstvo:

- izrađuje prijedlog godišnjeg plana za povratak i repatrijaciju iz tačke 1. ovog člana;
- priprema osnove za izradu planova iz člana 24. ovog zakona;
- prati realizaciju kantonálnih planova za povratak i repatrijaciju;
- podstiče i pomaže u realizaciji kantonálnih planova povratka i repatrijacije;
- planira i provodi plan izgradnje objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
- priprema bilans potrebnih sredstava iz tačke 1. ovog člana;
- saraduje sa nadležnim organima kantona i općina, ostvaruje međuentitetsku saradnju i saradnju sa UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama i drugim organima i organizacijama;
- vodi centralnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog zakona na osnovu izvještaja kantona;
- vodi druge poslove u vezi sa ostvarivanjem prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ovim zakonom i drugim propisima.

3. Kanton:

- donosi plan za povratak i repatrijaciju na području tog kantona;
- planira i provodi izgradnju objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona koji su od kantonálnog značaja;
- priprema i donosi bilans potrebnih sredstava za područje kantona radi stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog Zakona;
- utvrđuje nosioce aktivnosti i izvore sredstava potrebnih za ostvarivanje prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona na području tog kantona;
- organizira smještaj i rad prihvatno-tranzitnih i kolektivnih centara;
- popisuje i vodi osnovnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog zakona na svom području i dostavlja izvještaj Federalnom ministarstvu;

- saraduje sa nadležnim organima općina, drugih kantona i nadležnim organima Federacije, kao i sa UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama, posebno u vezi sa unapređenjem planiranog povratka raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
- obavlja i druge poslove u vezi sa ostvarivanjem prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, ovim zakonom, ustavom kantona, propisima kantona i drugim propisima i aktima.

VI - POPIS I EVIDENCIJA RASELJENIH LICA I POVRATNIKA

Član 38.

Nadležni organ kantona popisuje i vodi osnovnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog zakona na tom području i mjesečno dostavlja izvještaj Federalnom ministarstvu.

Centralnu evidenciju o raseljenim licima i licima iz člana 5. ovog Zakona za teritoriju Federacije vodi Federalno ministarstvo na osnovu osnovnih evidencija iz stava 1. ovog člana.

Bliži propis o vođenju centralne i osnovne evidencije iz ovog člana donosi ministar.

VII - SREDSTVA ZA FINANSIRANJE POTREBA RASELJENIH LICA I POVRATNIKA

Član 39.

Sredstva za finansiranje potreba raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog Zakona osiguravaju se iz:

- Fonda za povratak koji sufinansira i Vlada Federacije,
- budžeta Federacije,
- budžeta kantona i općina,
- finansijske pomoći zemalja koje su prihvatile izbjeglice iz Bosne i Hercegovine,
- relevantnih međunarodnih organizacija,
- donacija i kredita u ove svrhe koje su osigurale međunarodne finansijske organizacije i domaći subjekti,
- donacija iz privatnog sektora,
- drugih izvora.

Član 40.

Sredstva za finansiranje koriste se za ostvarivanje potreba i stvaranje uvjeta za povratak raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom i propisima kantona.

VIII - NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA

Član 41.

Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje vrše Federalno ministarstvo i kantonalni organ, svako u okviru svoje nadležnosti.

IX - KAZNENE ODREDBE

Član 42.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u nadležnom organu uprave i službenik organa uprave ako:

1. prizna ili oduzme status raseljenog lica i povratnika suprotno uvjetima ovog zakona (čl. od 4. do 7.);
2. onemogućiti privremeni smještaj raseljenom licu i licu iz člana 5. ovog zakona, u skladu sa članom 11. ovog zakona;
3. onemogućiti slobodan i dobrovoljan povratak raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona (član 21.);
4. ne dostavi podatke o popisu i evidencijama raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona;
5. učini ili propusti radnju zbog koje su povrijeđena neka od ostalih prava raseljenih lica i lica iz člana 5. ovog zakona koja im pripadaju u skladu sa ovim zakonom;
6. daje netačne podatke ili lažne izjave ili ako preusmjeri pomoć u namijenjene svrhe iz člana 33. ovog zakona.

X - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 43.

Legitimacije i rješenja kojima se dokazuje status raseljenog lica i uvjerenja o priznatom statusu lica iz člana 5. ovog zakona, izdata na teritoriji Federacije, važit će dok se ne utvrdi drugačije.

Član 44.

Kantoni će uskladiti svoje propise sa ovim zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 45.

Danom stupanja na snagu ovog zakona na teritoriji Federacije prestaje primjena Zakona o raseljenim licima - prognanicima i izbjeglicama - povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 19/00, 56/01, 27/02, 18/03 i 42/04).

Član 46.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, s.r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, s.r.

ZASTUPNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

178

Na temelju člana 25. i 42. Zakona o unutarnjim poslovima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 42/02), Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 9. ožujka 2005. godine, donio

ODLUKU

O IMENOVANJU ČLANA NEOVISNOG ODBORA ZA SELEKCIJU I NADZOR

I

Za člana Neovisnog odbora za selekciju i nadzor iz reda predstavnika Federalnog ministarstva unutarnjih poslova, imenuje se IVO ŠAKO.

II

Odluka će se objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

ZD broj 01/f- 02-66/05
9. ožujka 2005. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, v. r.

На основу члана 25. и 42. Закона о унутрашњим пословима Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 42/02), Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине је на сједници одржаној 9. марта 2005. године, донио

ОДЛУКУ

О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНА НЕЗАВИСНОГ ОДБОРА ЗА СЕЛЕКЦИЈУ И НАДЗОР

I

За члана Независног одбора за селекцију и надзор из реда представника Федералног министарства унутрашњих послова, именује се ИВО ШАКО.